

MEMO Begroting TIM SV 2024

Onderwerp	: Begroting TIM SV 2024 en standpunt college
Doel	: Informerend, adviserend
Ingediend door	: Kernteam TIM SV
Datum behandelen	: 7 november 2023

Memo voor de gemeenteraad

Aanleiding

Op 7 november stelt de gemeenteraad de begroting voor 2024 vast. Als college realiseren wij ons dat het belangrijk is om op dat moment alle beschikbare informatie te hebben m.b.t. de actuele ontwikkelingen. Vanuit onze actieve informatieplicht informeren wij de raad daarom over onze gesprekken met Timon over de begroting TIM SV voor 2024. Deze laat een forse kostenstijging zien. In dit memo informeren wij u over de uitgangspunten van de begroting, het perspectief van het college daarop en waarom wij van mening zijn dat de uitgangspunten van onze eigen begroting overeind kunnen blijven.

Als college blijven wij inzetten op adequate zorg voor onze inwoners, transformatie en een beheersbare ontwikkeling van de kosten. Dat doen wij in samenwerking met Timon en met een belangrijke rol en betrokkenheid van partijen uit het voorveld.

Proces tot nu toe

Het afgelopen 1,5 jaar hebben we met Timon een aantal stappen gezet om meer zicht en grip te krijgen op de kostenontwikkeling van TIM SV:

- Augustus 2022: prognose TIM SV van 22 miljoen. Op basis hiervan is het BDO onderzoek gestart.
- Januari 2023: gesprek met Timon over begroting TIM SV 2023. Daarbij afgesproken om ons gezamenlijk in te spannen voor een kostenbesparing van 2.2 miljoen.
- Januari 2023: college heeft 4 miljoen extra toegekend o.b.v. scenario 18,8 miljoen voor 2023 en afspraak over gezamenlijke inspanning (= 16,6 miljoen).
- Maart 2023: Jaarrekening 2022 Timon vastgesteld op 19.7 miljoen.
- April 2023 - heden: gestart met gezamenlijke maatregelen om kostenontwikkeling om te buigen
- Mei/juni 2023: kadernota 2024 vastgesteld. Daarin hebben voor TIM SV 16,6 miljoen opgenomen.
- Zomer 2023: gemeentebegroting 2024 op basis van informatie bij kadernota. Op het moment van opstellen van de gemeentebegroting 2024 hadden we geen eenduidige informatie. In de Begroting 2024 stelt het college voor het structureel weerstandsvermogen te verhogen op grond van een impactanalyse van de gevoeligheid van de begroting voor structurele risico's. Hierbij is rekening gehouden met het risico op structureel hogere kosten TIM SV (zie toelichting in de Begroting 2024).
- September 2023: presentatie aan raad met bewegingen in klantaantallen bij TIM SV. Deze bewegingen waren financieel nog niet zichtbaar in de prognoses van Timon.
- Verbeteren P&C proces met Timon door tijdig in gesprek te gaan over de begroting 2024. Daarom beschikken we nu eerder over de begroting voor TIM SV dan vorig jaar. Concept begroting 2024 TIM SV ontvangen begin oktober. Definitieve begroting 2024 TIM SV ontvangen half oktober. Afspraak met TIM SV om toe te werken naar een gedeeld meerjarenperspectief 2025-2028.

Kostenstijging begroting TIM SV 2024

De begroting van Timon voor TIM SV in 2024 laat een forse kostenstijging zien. Een belangrijk deel van de kostenstijging wordt verklaard door:

- Inflatie en indexatie de afgelopen jaren (autonome ontwikkeling)
- Een autonome en landelijke stijging in aantal klanten Wmo en Jeugd en bijkomende kostenontwikkelingen, mede veroorzaakt door de Covid pandemie, vergrijzing, de ambulantisering van de zorg en financiële ondersteuningsvragen van inwoners als gevolg van de inflatie en gestegen gasprijzen.
- Daarnaast zien we specifieke ontwikkelingen in Stichtse Vecht die voortkomen uit de inrichting van ons voorveld. Deze hebben mede gezorgd voor een toestroom richting TIM SV.

Verschillende perspectieven t.a.v. de uitgangspunten in de te hanteren begroting voor 2024

Door bovenstaande ontwikkelingen zijn Timon en de gemeente de afgelopen jaren geconfronteerd met een groei in het aantal klanten en bijkomende kosten voor de uitvoering van TIM SV, ten opzichte van de eerdere jaren bij de gemeente. Timon gaat in hun begrotingsscenario's voor 2024 ervan uit dat deze groei ook het komend jaar blijft bestaan.

Echter: de gemeente ziet een trendbreuk in de kostenstijging vanaf 2021. De stijging van de kosten voor Jeugdhulp en Wmo-begeleiding (die sinds 2022 door TIM SV wordt uitgevoerd) in 2021 ten opzichte van het jaar ervoor was 5 keer hoger dan de stijging in 2020. Deze sterke stijging heeft zich ook in 2022 doorgezet. We verwachten dat een deel van deze stijging een tijdelijk karakter heeft als gevolg van de Covid-pandemie en als gevolg van de sterk gestegen inflatie en gasprijzen. We schatten in dat de daling richting het niveau van voor de trendbreuk zich in 2023 en/of 2024 al inzet. In de Begroting 2024 van TIM SV is deze daling (het tijdelijk karakter) nog niet zichtbaar. Het moment waarop en de mate waarin de daling zich laat zien in de komende jaren is erg onzeker en moeilijk in te schatten.

De gemeente ziet in de cijfers van TIM SV over 2023 - zoals deze ook gepresenteerd zijn tijdens de informatieve commissie op 19 september jl. - een daling van de maandelijkse klantaantallen. Dit is een indicatie dat de ingezette maatregelen rond TIM SV werken en/of dat de daling als gevolg van een deels tijdelijk karakter van de gestegen zorgvraag zich al inzet. Dit is in lijn met de gewenste ontwikkeling waarbij de instroom wordt beperkt, mede doordat vragen opgepakt worden door voorveld partijen en TIM SV meer trajecten afsluit.

Timon en de gemeente schatten het niveau en de ontwikkeling van de zorgvraag in 2024 verschillend in. Dit heeft te maken met de onzekerheid over het moment en de mate van de daling in zorgvraag als gevolg van het tijdelijk karakter van de gestegen zorgvraag na de trendbreuk én verschil in informatie over de ontwikkelingen en te nemen maatregelen in het voorveld. We zijn met Timon nog in gesprek over deze verschillende perspectieven.

Gemeente hanteert in haar eigen begroting 2024 realistisch perspectief met daling klanten TIM SV

Naast de gesprekken met Timon over de ontwikkelingen bij TIM SV zijn we namelijk ook in gesprek met onze maatschappelijke partners over hoe we in het voorveld meer vragen kunnen oppakken en oplossen, mede ter voorkoming van instroom bij TIM SV. Hiervoor is in de gemeentebegroting ook geld gereserveerd, met een innovatiebudget voor maatregelen TIM SV en SPUK IZA/GALA. Dit moet leiden tot verdere afname van klanten bij TIM SV.

Deze ontwikkelingen zijn door Timon (nog) niet vertaald in hun begroting 2024. Voor alle partijen is het moeilijk in te schatten wat de inzet in het voorveld voor effect gaat hebben op de klantaantallen bij TIM SV. Desondanks is de gemeente van mening dat een realistische begroting voor TIM SV in

2024 uit moet gaan van een afname in aantal klanten en kosten maatwerk. Met als uitgangspunt passende zorg voor onze inwoners binnen een financieel houdbaar kader.

Variabelen en uitgangspunten begroting

Timon heeft een begroting neergelegd met drie scenario's variërend van een optimistisch tot een pessimistisch scenario. De scenario's van Timon hebben drie variabelen: klantaantallen, indexatie en facturatiepercentages door onderaannemers.

Wij hanteren deze variabelen voor het bepalen van onze eigen realistische begroting voor TIM SV. Dat leidt tot onderstaande scenario's:

Uitgangspunten kosten TIM SV in begroting GSV	Optimistisch	Realistisch	Pessimistisch
Klantaantallen	2255	2540 tot 3000	3150
Indexering	8%	8% tot 9%	10%
Facturatiepercentage onderaannemers	65%	65% tot 70%	75%
Totaal	16,6 miljoen	18,8 tot 23,1 miljoen	25,6 miljoen

Voor het realistische scenario hanteren wij een bandbreedte i.p.v. één punt, omdat er sprake is van veel onzekerheden. Denk aan: het moment waarop en de mate waarin de daling zich inzet vanwege het tijdelijk karakter van de gestegen zorgvraag na trendbreuk vanaf 2021, we in 2023 nog een nader beeld krijgen van de afwikkeling van ramingen in de jaarrekening 2022 van TIM SV (aanbieders kunnen tot 5 jaar na leveren zorg nog definitieve facturen indienen) en in 2023 ook nog sprake is van een bandbreedte in de prognoses voor de verwachte realisatie in 2023.

In de begroting 2024 hanteren we bewust de onderkant van het realistische scenario. Hiermee voorkomen we dat we nu al bezuinigingen moeten doorvoeren, die ten koste gaan van het voorzieningenniveau in de gemeente, ook op andere domeinen, en dat achteraf blijkt dat door een te pessimistische inschatting van de kostenontwikkeling TIM SV dit niet nodig blijkt te zijn.

De eigen inschatting van de uitgangspunten door de gemeente achten wij realistisch omdat:

- Een deel van de gestegen zorgvraag vanaf de trendbreuk in 2021 een tijdelijk karakter heeft als gevolg van de Covid-pandemie en als gevolg van de sterk gestegen inflatie en gasprijzen. Het realistisch is te verwachten dat de daling in 2023 en/of 2024 inzet en doorzet. Wij in 2023 ook een daling zien in de maandelijkse klantaantallen TIM SV (zie ook presentatie informatieve commissie 19 september)
- Het facturatiepercentage van 65% door TIM SV als uitgangspunt is gehanteerd voor de ramingen in de jaarrekening 2022 van TIM SV voor nog te ontvangen facturen
- Niet alle kostenposten in de begroting van TIM SV in dezelfde mate inflatiegevoelig zijn. Een gemiddelde stijging van 8% tot 9% ook zichtbaar is bij andere maatschappelijke partners (gemeenschappelijke regelingen en gesubsidieerde instellingen)

De onderkant van de bandbreedte van het realistisch scenario kunnen wij binnen de Begroting 2024 dekken uit:

- De raming van de kosten van TIM SV van € 16,6 miljoen
- Overige budgetten binnen programma 4 Sociaal, voor zover daar nog geen definitieve verplichtingen voor zijn aangegaan
- Structureel weerstandsvermogen 2024 van € 2,59 miljoen (programma 1 Bestuur)

- Positief saldo van de Begroting 2024 van € 0,57 miljoen

De bovenkant van het realistisch scenario en het pessimistisch scenario liggen hoger dan eerder ingeschat. Deze recente inschattingen op grond van de ontvangen begroting 2024 TIM SV zijn niet meegenomen bij de inschatting van het incidenteel weerstandsvermogen en de weerstandsratio. Dit heeft een nadelig effect op de weerstandsratio (incidenteel weerstandsvermogen) van 1,6 zoals gepresenteerd in de paragraaf weerstandsvermogen in de Begroting 2024.

Uiteraard gaan we goed monitoren of de werkelijke klantontwikkelingen in 2024 aansluiten bij de gehanteerde uitgangspunten. Met Timon hebben we maatregelen afgesproken om de klantaantallen en daarmee de kosten beheersbaar te houden. Eventuele afwijkingen worden meegenomen in de bestuursrapportage 2024 en in de Kadernota 2025.

Effecten voor het voorveld

We zien de eerste effecten van ons beleid in een verminderd klantenaantal bij TIM en een toename van vragen in het voorveld, in ieder geval bij MOmenz. We zien in de verschillende subsidie aanvragen van de vitale coalitie en andere subsidie partijen ook een stijging. Het is dus des te belangrijker om een goed georganiseerd voorveld te vormen. De bestuursopdracht voorveld is hierop gericht. Het resultaat van de bestuursopdracht wordt financieel vertaald in de Kadernota 2025. Vooruitlopend hierop is in de begroting 2024 structureel geld gereserveerd, met een innovatiebudget voor maatregelen TIM SV en SPUK IZA/GALA middelen.

Hoe nu verder

Met Timon voeren we gesprekken over de begroting en hoe verder vanaf 2025. Tegelijkertijd bevinden we ons in een complexe en onzekere periode t.a.v. de houdbaarheid van het stelsel. In het licht van de Hervormingsagenda Jeugd, de robuustheidscheck van de regio en verplichte regionale inkoop is het op dit moment niet wenselijk (ook financieel) om tussentijds - voor waarschijnlijk een korte periode - veranderingen aan te brengen in het inkoopmodel van Jeugdhulp en Wmo. De kaders van de jeugdwet en de uitkomsten voor de passende regionale samenwerking zijn pas halverwege 2024 beschikbaar. Dat is het moment om voor langere termijn keuzes te maken voor een toekomstbestendig stelsel. Daarom hebben wij u eerder laten weten dat het onze intentie is om de opdracht aan Timon met 2 jaar te verlengen tot 2027.

Timon heeft uitgesproken om ook in de komende periode, onder verantwoordelijkheid van de gemeente en in samenwerking met andere relevante partijen, bij te dragen aan de totstandkoming van een mede op data gebaseerd beleid en aanpak, zodat we als gemeente meer in control zijn over de uitgaven in het sociaal domein. Dit samen met een kwalitatieve analyse en het benutten van ervaringen van klanten en zorgorganisaties. Dit zal naar de verwachting van Timon en de gemeente een bijdrage leveren aan een - ook in financieel opzicht - toekomstbestendige Jeugdzorg en Wmo ondersteuning voor de inwoners van de gemeente Stichtse Vecht.

Inzet gezaghebbende procesbegeleider

Gemeente en Timon trekken samen op conform het partnerschap zoals dat is aangegaan voor de opdracht. Er vindt intensief ambtelijk en bestuurlijk overleg plaats met als inzet een adequate zorg, transformatie en beheersing van de kosten. De gesprekken over de begroting 2024 zijn zoals aangegeven eerder gestart dan voor de begroting van 2023. Daarom kunnen we nu ook eerder inzetten op maatregelen en monitoring. Tegelijk merken wij dat door de discrepantie tussen de begroting van de gemeente en de werkelijke kosten én de voortdurende druk om met elkaar tot een stabiele situatie te komen er spanning op de relatie tussen Timon en de gemeente staat. De financiële belangen voor Timon en voor de gemeente zijn groot. Daarom gaan we Timon voorstellen om voor het begrotingsproces 2025-2026 een gezaghebbende procesbegeleider aan te

stellen, die de ontwikkelingen in Stichtse Vecht en bij TIM SV samen met ons kan duiden en beide partijen kan begeleiden in de gesprekken over de totstandkoming van de begroting 2025 en het meerjarenperspectief 2026-2028.